

6 Het ware Brood

Het wonderteken van de dag ervoor was de aanleiding voor de uitspraak van de Heere: 'Ik ben het brood des hemels'. Met slechts vijf broden en twee visjes gaf Hij een grote menigte te eten. De Heere verwijst hiernaar en noemt dit het werk van God (Joh. 6:29). De menigte vraagt hierna welk teken Hij gaat doen, opdat ze in Hem zullen geloven. Zij leggen vervolgens zelf de link naar het manna wat hun vaders aten in de woestijn. Hun vergissing is dat zij menen dat Mozes dit aan hen heeft gegeven. De Heere corrigeert hen en gebruikt deze gebeurtenis om Zichzelf te omschrijven als het ware Manna.

Zijn teken

Zijn belangrijkste 'teken' zijn de Schriften van Israël, die van Hem getuigen (Joh. 5:39). Hiernaar verwijst de Heere keer op keer en ook de apostelen gebruikten de Schriften om Hem te verkondigen.

Als Paulus zijn grote hoofdstuk over de opstanding begint, vertelt hij de Korinthiërs allereerst dat de dood en opstanding van de Heere overeenkomstig de Schriften was (1 Kor. 15:3, 4).

De Bereeërs onderzochten de Schrift dagelijks om de woorden van Paulus te controleren. Dat konden zij doen, omdat Paulus, net als in Thessalonica, met hen vanuit de Schriften in gesprek ging. Hij zette voor hen uiteen dat Christus moest lijden en opstaan (Hand. 17:1-3).

Met de uitspraken van de Heere, zoals 'Ik ben het Brood des levens', hebben we een voorbeeld hoe we de typen en de schaduwen van het Oude Testament kunnen lezen.

Eeuwig Leven

De Heere gebruikt het manna om er onderwijs uit te geven. Zowel door tegenstelling als door vergelijking. De tegenstelling zien we in Joh. 6:47-51:

'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie in Mij gelooft, heeft eeuwig leven. Ik ben het Brood des levens. Uw vaders hebben het manna gegeten in de woestijn en zij zijn gestorven. Dit is het brood dat uit de hemel neerdaalt, opdat de mens daarvan eet en niet sterft. Ik ben het levende brood, dat uit de hemel neergedaald is; als iemand van dit brood eet, zal hij leven in eeuwigheid. En het brood dat Ik geven zal, is Mijn vlees, dat Ik geven zal voor het leven van de wereld.'

De vaders hebben het manna in de woestijn gegeten. Maar waar zijn zij nu? Ze zijn uiteindelijk gestorven. Zelfs al werd dit voedsel op wonderbaarlijke wijze door de HEERE Zelf

aan de Israëlieten gegeven (Ex. 16:15) en noemt Paulus het 'geestelijk voedsel' (1 Kor. 10:3), het kon het volk in de woestijn doen overleven, maar nooit eeuwig leven geven. Daarom noemt Hij Zichzelf 'het Brood des levens' en 'het levende Brood', want Hij kan dat namelijk wel.

De vaders

De Joden hadden dikwijls de mond vol over de vaders. Vooral de naam van Abraham in hun voorgeslacht garandeerde al de gunst van God, zo dachten zij. Daarom vermaant Johannes de Doper de Farizeeën met de woorden:

'Breng dan vruchten voort in overeenstemming met de bekering, en begin niet bij uzelf te zeggen: Wij hebben Abraham als vader; want ik zeg u dat God zelfs uit deze stenen voor Abraham kinderen kan verwekken.' (Luk. 3:8).

Ook nu waarschuwt de Heere Zijn toehoorders. Jullie kunnen er wel prat op gaan dat jullie vaders het manna hebben gegeten, maar ze zijn wel gestorven en het heeft jullie zelf niets gegeven. Daarom zien we in dit gedeelte steeds weer terug wat het resultaat is van het eten van het hemelse Brood, dat Hijzelf geeft: eeuwig leven.¹

Brood uit de hemel

Er ligt in dit Schriftgedeelte een grote nadruk op de woorden 'uit de hemel'². De Joden geven het Hem zelf aan. 'Hij gaf hun het brood uit de hemel te eten' (Joh. 6:31). Dit beeld gebruikt de Heere om Zijn eigen oorsprong aan te duiden: uit de hemel.

'Want het Brood van God is Hij Die uit de hemel nederdaalt.' (Joh. 6: 33).

'Ik ben uit de hemel nedergedaald.' (Joh. 6:38).

'Ik ben het levende Brood, dat uit de hemel nedergedaald is.' (Joh. 6:51).

De Heere is God en dat laat Hij met deze woorden weer zien. Voor Zijn toehoorders was het duidelijk wat Hij bedoelde, maar ze konden het niet echt begrijpen. Ze kenden Hem immers alleen als de Zoon van Jozef en Maria (Joh. 6:42). Hoe kon hij dan zeggen uit de hemel te zijn nedergedaald? Kennelijk ergerden zij zich aan Zijn uitspraken. Want toen velen Hem de rug

¹ Zie de verzen 33, 40, 47, 51, 54, 57, 58.

² Zie de verzen 31, 32, 33, 38, 41, 42, 50, 51, 58.

toekeerden en weggingen, zei Hij met betrekking tot waar Hij vandaan kwam en vooruitziend naar Zijn hemelvaart:

‘En als u de Zoon des mensen nu eens zou zien opvaren naar de plaats waar Hij eerder was?’ (Joh. 6:62).

Zijn vlees eten

Nadat de Heere Jezus Zijn Goddelijke natuur heeft bekendgemaakt, gaat Hij nog een stap verder.

‘En het brood dat Ik geven zal, is Mijn vlees, dat Ik geven zal voor het leven van de wereld.’ (Joh. 6:51).

Opnieuw beginnen de Joden onderling te redetwisten. Aan ons Zijn vlees te eten geven? Het betreft hier geen directe verwijzing naar het avondmaal – want dat was toen nog niet ingesteld – maar het heeft er wel alles mee te maken. De verwondering van de Joden over het eten van Zijn vlees zat hem hoogstwaarschijnlijk niet in het beeld wat de Heere gebruikte. Eten en drinken als metafoor voor het geloven van een leer was ook onder de rabbi's al bekend. De vraag was meer hoe **Hij**, deze timmermanszoon uit Nazareth, dit kon doen. De woordkeuze van vers 51:

‘dat Ik geven zal voor het leven van de wereld’,

suggereert dat Hij Zijn eigen leven zal afleggen. Daarmee toont Hij Zichzelf als de vervulling van de offeranden uit het Oude Testament. Schrijvend over de Heere in de brief aan de Hebreëen haalt Paulus de woorden van Psalm 40 aan:

‘Want het is onmogelijk dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneemt. Slachtoffer en graanoffer hebt U niet gewild, maar U hebt voor Mij een lichaam gereedgemaakt. Brandoffers en offers voor de zonde hebben U niet behaagd. Toen zei Ik: Zie, Ik kom - in de boekrol is over Mij geschreven - om Uw wil te doen, o God.’ (Heb. 10:4-7).

Zie hier ook het verband met Johannes 6:38-40. Dat was het enige grote doel van de Heere Jezus: de wil doen van Zijn Vader, van Degene Die Hem gezonden had. Om in het beeld van eten te blijven: dat was **Zijn** voedsel.

‘Mijn voedsel is dat Ik de wil doe van Hem Die Mij gezonden heeft en Zijn werk volbreng.’ (Joh. 4:34).

Zijn lichaam is Zijn vlees en dat ging Hij geven voor het leven van de wereld. In Hem geloven, is Zijn vlees eten en Zijn bloed drinken. Dat geeft volkomen verzadiging. Weg zijn dan alle verlangens naar zaken, die het hart niet of hooguit tijdelijk kunnen vervullen en veelal een nog grotere leegte achterlaten.

Gemor

De Joden morden erover dat Hij Zichzelf het Brood, dat uit de hemel nedergedaald was, noemde (Joh. 6:41, 43, 61). Daarin verschillen ze niet van hun vaders. Al spoedig na de uittocht uit Egypte begonnen ze te morren en te spreken over terugkeren naar het land. Dáár kwamen ze in elk geval niet om van de honger. Als antwoord geeft de HEERE in Zijn goedheid aan hen het manna. Net zoals voor hun verre nazaten in de tijd van de Heere Jezus op aarde, was dit voor hen echter niet genoeg. Al spoedig begonnen zij te jammeren om vlees (Num. 11:4). Hun ondankbare woorden:

*‘Maar nu droogt onze ziel uit, er is helemaal niets dan dit manna voor onze ogen!’
(Num. 11:6),*

lopen parallel met de woorden in Johannes 6:60:

‘Dit woord is hard; wie kan het aanhoren?’

En het terugverlangen van Israël naar 'de vleespotten van Egypte' (Ex. 16:3) vindt zijn tegenbeeld in Johannes 6:66:

‘Van toen af trokken velen van Zijn discipelen zich terug en gingen niet meer met Hem mee.’

We zien hier Gods ondoorgrondelijke raad aan het werk.

‘Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekt; en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.’ (Joh. 6:44, 65).

Wat een voorrecht is het als we met Petrus in het ware Brood dat uit de hemel is nedergedaald, de Christus, de Zoon van de levende God mogen herkennen. En als we de trekkende liefde van

de Vader mogen ervaren en dan ook niet meer weten tot Wie anders we zullen gaan dan naar Hem alleen (Joh. 6:67, 68).